

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Trafikverket

781 89 Borlänge

Uppdrag till Trafikverket att redogöra för förbättringsåtgärder och utveckla en handlingsplan för förbättrad vinterväghållning

Regeringens beslut

Regeringen ger Trafikverket i uppdrag att ta fram en handlingsplan för förbättrad vinterväghållning. I planen ska Trafikverket redovisa åtgärder som myndigheten genomför eller avser att genomföra för att utveckla och förbättra vinterväghållningen av de statliga vägarna i syfte att säkerställa framkomligheten, tillförlitligheten och trafiksäkerheten i vägtrafiken.

Uppdraget inkluderar att Trafikverket ska redovisa hur verket avser att genomföra de förbättringsförslag avseende vinterväghållning som myndigheten har redovisat i rapporten Utvärdering av händelsen på E22 Snöovädret den första veckan i januari 2024 (publikationsnummer 2024:080), i syfte att förbättra förutsättningarna för hantering av allvarliga väderhändelser och förebygga uppkomst av totalstopp i vägnätet. Trafikverket ska också i de upphandlade kontrakt där vinterväghållning ingår stärka kontrollen av leverantörers, och av dessa anlitade underleverantörers, leverans enligt de krav som ställs i kontrakten. Uppdraget omfattar även att Trafikverket ska verka för att de entreprenörer och andra snöröjningsresurser som är ute på vägarna så långt som möjligt också kan bidra till Trafikverkets aktuella lägesbild vid svårare väderhändelser.

Trafikverket ska redovisa årlig kostnad för de åtgärder myndigheten föreslår och genomföra en samhällsekonomisk beräkning och analys av föreslagna åtgärder. Av redovisningen ska det för varje åtgärd tydligt framgå i vilket skede som åtgärden befinner sig i, om den är ny eller pågående, när den avses att genomföras, vilken effekt som förväntas uppnås och när, samt till vilken offentligfinansiell kostnad.

Trafikverket ska vid uppdragets genomförande samråda med Statens väg- och transportforskningsinstitut och andra relevanta aktörer. Trafikverket ska vid genomförande av uppdraget i möjligaste mån beakta Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps kommande redovisning av regeringsuppdraget att från ett krisberedskapsperspektiv utvärdera hanteringen vid tre samhällsstörningar (Fö2024/00366).

Uppdraget ska redovisas senast den 31 oktober 2024 till Regeringskansliet (Landsbyggs- och infrastrukturdepartementet).

Skälen för regeringens beslut

Regeringen har höga ambitioner om att hela Sverige ska ges goda förutsättningar att leva. Möjligheten att skapa sig ett gott liv, kunna driva ett företag och i trygghet kunna bilda familj ska finnas oavsett var man bor. En förutsättning för det är att förbättra transportinfrastrukturens tillstånd och funktion. Regeringens prioriteringar är därför att fortsatt förbättra Sveriges infrastruktur, reparera där det behövs och förvalta de gemensamma resurserna på bästa sätt.

Under vintern 2023/2024 har det skett extraordinära händelser inom vägtrafiken vilka kan sättas i samband med besvärliga vädersituationer. Det har bland annat rest frågor om hur väl rustad vinterväghållningen och vägtrafiken är för svåra vinterförhållanden. Regeringen anser därför att det är angeläget att åtgärder vidtas för att förbättra förutsättningarna för hantering av liknande situationer i framtiden. En viktig del är att säkerställa att vinterväghållningen fungerar effektivt och ändamålsenligt även vid besvärliga vädersituationer. Regeringen bedömer att det är viktigt att vinterväghållningen anpassas utifrån såväl nu rådande klimat- och väderleksförhållanden som att det ska kunna tas höjd för att genomföra snabba och löpande anpassningar till förväntade förändringar i klimatet. Med utgångspunkt i de brister avseende vinterväghållningen som har visat sig under de senaste åren när det har rått s.k. särskilt väder bör Trafikverket bland annat utvärdera och föreslå åtgärder för hur ställda funktionskrav ska uppfyllas och om de extra resurser anlitate leverantörer kan sätta in är tillräckliga för att klara av att genomföra sitt åtagande även vid mer extraordinära vädersituationer. Det är också centralt att en fungerande halkbekämpning säkerställs under alla väderförhållanden.

Regeringen anser att en viktig faktor för ett effektivt vinterunderhåll av vägarna är att Trafikverket och de aktörer och entreprenörer som verkar på marknaden arbetar med utveckling och ständiga förbättringar i verksamheten. För att främja detta behöver aktörerna bland annat ges långsiktiga och stabila planeringsförutsättningar för sin verksamhet och Trafikverket behöver tillsammans med branschen utveckla formerna för ett effektivt vinterunderhåll.

Regeringen bedömer att en tät samverkan mellan Trafikverket, kontrakterade leverantörer samt av dessa anlidade åkare eller andra företag som utför vintervägunderhållet är nödvändig för att utveckla ett effektivt vinterunderhåll, stabila planeringsförutsättningar och uppföljningssystem. En tät och väl fungerande samverkan är även central vid pågående besvärliga väderhändelser. Trafikverket bör därför verka för att de entreprenörer och andra snöröjningsresurser som är ute på vägarna så långt som möjligt också kan bidra till Trafikverkets aktuella lägesbild vid svårare väderhändelser.

På regeringens vägnar

Andreas Carlson

Mats Bellinder

Kopia till

Försvarsdepartementet/ESS och ETU

Finansdepartementet/BA

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/TM och US

Statens väg- och transportforskningsinstitut